प्रज्ञारश्मि महास्थविर

दिवंगत भिक्षु प्रज्ञारश्मि महास्थविर
जन्म वि. सं. १९७३ - मृत्यु २०५१

प्रकाशक :
अखिल नेपाल भिक्षु महासंघ

Downloaded from http://dhamma.digital

भिक्षु प्रज्ञारश्मि महास्थविर

प्रकाशकः

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघ

Downloaded from http://dhamma.digital

प्रकाशक :

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघ

बुद्ध सम्बत् २५३८
नेपाल सम्बत् १११४
विक्रम सम्बत् २०५१
इस्वी सम्बत् १९९४

भिक्षु प्रज्ञारश्मि महास्थविरया
निर्वाण कामना यासे प्रदान

मुद्रक :

नेपाल प्रेस

शुक्रपथ, काठमाडौं

फोन : २२ १० ३२

Downloaded from http://dhamma.digital

संवेग

भिक्षु प्रज्ञारश्मि महास्थविर नेपालय् हानं छको मूल बुद्ध–धर्म थेरवाद शासन प्रचार प्रसारय् थ:गु जीवन अर्पण याना बिज्याकम्ह छम्ह महास्थविर ख: । न्हापां न्हापां बुद्धया जन्मभूमि नेपालय् बुद्धयागु उपदेश प्रचार प्रसार यायेत गुलि क्षान्ति दयेका वीर्य व उद्योग यायेफ उगु वीर्य व उद्योग याना बिज्याकपिं महास्थविरपिं मध्ये छम्ह ख: । नेपालं बुद्ध–धर्म प्रचार प्रसार याये मखु धका मघासे बरू पितिका च्वनेगु दु:ख सहयायेत तयार जुया दु:ख कष्ट सिया बिज्या:पिं वरिष्ठ भिक्षुपिं मध्ये थ्वसपोल छम्ह नं ख: ।

बसपोलयागु विहारत दयेकेगुली सहयोग, महापरित्राण सम्पन्न यायेगुली सहयोग व बौद्ध साहित्य च्वयेगु, प्रकाश यायेगुली सहयोग थ्व कीगु न्ह्योने पुण्य स्मृति जुया दना च्वंगु दु ।

वसपोल उच्च रक्तचापया लोचं पीडित जुजुं ७७ या उमेरय् थ:गु भिक्षु जीवनया ५१ वर्षावास पूवंका अनित्य शीर तोता पर्लोक जुया बिज्यात । वसपोलयागु थ्व संक्षिप्त जीवनी वसपोलया बारय् छुं भति सीके फइ, लोमंगु लुमंके फइ धका शाशा याना । वसपोलयात मरणानुस्मृति स्मरण बुद्ध–पूजा, परित्राण पाठ, दान प्रदान आदिया आनुभावं

Downloaded from http://dhamma.digital

वसपोलं चीवर वस्त्र धारण याना बिज्याबले आशिका याना बिज्याःथें ब्याक्क "वट्ट दुक्खं" मुक्त जुयाच्वंगु निर्वाण याकनं साकार याना काये फयेमा धका प्रार्थना यानागु जुल ।

– भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविर

विश्व शान्ति विहार,
२०५१/८/१८

सचिव, अखिल नेपाल भिक्षु महासंघ

Downloaded from http://dhamma.digital

भिक्षु प्रज्ञारश्मि महास्थविर

(स्व. भिक्षु प्रज्ञारश्मि महास्थविर)

पूर्व ४ नं. भोजपुरको टक्सारमा वि. सं. १९७३ आश्विन शुक्लका दिन भिक्षु प्रज्ञारश्मि महास्थविरको जन्म भएको थियो। भिक्षु प्रज्ञारश्मि गृहस्थमा गजरत्न शाक्य हुनुहुन्थ्यो। भोजपुर निवासी श्री बुद्धिराज शाक्य र श्रीमती बालकुमारी शाक्यको कोखबाट तीन सुपुत्र खड्ग-राज, गजराज र दिलबहादुर तथा तीन सुपुत्रीहरू फूलतता, बुद्धलक्ष्मी र सानुमाया गरी छ जवान छोराछोरीहरू भएका थिए। वि. सं. १९९३ मै भिक्षु महाप्रज्ञा (पछि बौद्ध ऋषि हुनुभयो) द्वारा भोजपुरमा शाक्यमुनि विहारको स्थापना भैसकेको थियो। भिक्षु महाप्रज्ञाको आगमन पश्चात भोजपुरमा स्थविरवाद बुद्ध धर्मको जागरण आएको हुँदा प्रायः भोजपुर निवासीहरू धर्मोपदेश सुन्न विहारमा ओइरन्थे। कतिपय परिवारहरूको विहारमा घनिष्ट सम्बन्ध हुँदै गयो। यसै क्रममा

Downloaded from http://dhamma.digital

श्री बुद्धिराज शाक्य परिवारको पनि विहारसितको सम्बन्ध सुमधुर हुँदै गयो । बुद्धिराजका माइलो छोरो गजराज पनि सँधै जसो विहारमा जान थाल्यो । विहारमा जाने उसको बानी नै पऱ्यो ।

सँधैजसो विहारमा जाने गजराजमाथि भिक्षु महाप्रज्ञाको अमीट छाप पऱ्यो । भिक्षु महाप्रज्ञाद्वारा ऊ यति प्रभावित भयो कि उसमा पनि भिक्षु महाप्रज्ञा जस्तै संसारीक कुरालाई त्याग गरी भिक्षु हुने इच्छा पलायो । आफ्नो इच्छाको पूर्ति गर्नमा दिन रात कल्पनामा डुब्न थाल्यो । हुँदाहुँदै गृहस्थ अवस्थामा नै गजराज र भिक्षु महाप्रज्ञा बीच गुरुचेलाको रूपमा सम्बन्ध स्थापित हुन पुग्यो । उता भोजपुर निवासी चक्रधन (शाक्यानन्द) र कुलराज (सुबोधानन्द) हरू (साख्यै दाजुभाइ) श्रामणेर भैसकेको देख्दा गजराजलाई पनि कहिले घर छोडी आफू पनि प्रव्रजित हुने जस्तो भइरहन्थ्यो । बालक कालदेखि प्रव्रजित हुने इच्छा गर्दागर्दै नवजवान युवक भैसक्यो तर प्रव्रजित हुन सकेको होइन । आखिर २३ वर्षको जवानी उमेरमा गजराजले आफूमा प्रव्रजित हुने संस्कार भएको र त्यस संस्कारलाई श्रामणेर भावमा परिणत गरी लुकिएको शुभ सस्कारलाई प्रस्फुटन गर्न भिक्षु महा प्रज्ञासंगै भारतको कालिम्पोंगतिर प्रस्थान गरे । आफ्नो प्रव्रजित हुने इच्छा पूर्ण हुनेदेखि गजराज यति खुशी भयो कि त्यसको सीमा रहेन । हुन पनि हो, इच्छाएको कुरा पूर्ण हुँदा खुशीले गद्गद् नहुने संसारमा विरलै पाइएला ।

Downloaded from http://dhamma.digital

वि. सं. १९९६ को वैशाख पूर्णिमाको शुभ पावन दिनमा कालिम्पोंगमा अवस्थित प्रज्ञाचैत्य विहारमा गजराज शाक्य भिक्षु महाप्रज्ञाको उपध्यायत्वमा श्रामणेर–प्रव्रजित हुनु भयो । श्रामणेर भएपछि गजराजलाई प्रज्ञारश्मि भनी नामाकरण गरियो । अब श्रामणेर प्रज्ञारश्मिले नयाँ जीवनको यात्रा शुभारम्भ गर्नुभयो । केही वर्ष उतै बसी अध्ययन र अनुभवहरू बटुलीसकेपछि काठमाडौंमा आउनुभयो । प्रव्रजित भाव राम्रो र यसै भावले नेपालमा बुद्ध धर्मलाई सक्दो टेवा पुऱ्याउने भन्ने उनमा इच्छा जाग्यो । बुद्धले बुद्धत्व ज्ञान लाभ गरेर पंचभद्रवर्गीयहरूलाई प्रथम धर्मचक्र सूत्र देशना गर्नु भएको पवित्र एवं संवेजनीय स्थान– सारनाथ, जहाँ श्रा. प्रज्ञारश्मिले वि सं. २००० कार्तिक मा. ऊ. चन्द्रमणी महा-स्थविरको उपाध्यायत्वमा उपसम्पदा प्राप्त गर्नु भई भिक्षु प्रज्ञारश्मि बन्नु भयो । वर्तमान भिक्षु महानाम महास्थविर पनि भिक्षु प्रज्ञारश्मिकै साथमा उपसम्पन्न हुनुभएको थियो । उपसम्पदा प्राप्तिको लगत्तै भिक्षु प्रज्ञारश्मि काठकाडौं फर्कनु भयो । जतिबेला नेपालमा श्री ३ महाराजधिराज अर्थात् जहाँनिया राणा शासन पतनोन्मुख दिशातिर लम्किरहेको थियो ।

नेपालमा स्थविरवादको पुनर्जागरणको समय जति-बेला भर्खर भर्खर स्थविरवादी भिक्षुहरू देखा परिरहेको थियो । यो भर्खर उदाएका बौद्ध भिक्षहरू पनि राणा शासनको लागि आँखामा धुलो सरह सह्य भएन र वि. सं. २००१

Downloaded from http://dhamma.digital

(30th, July 1944) का दिन तत्कालीन श्री ३ महाराज जुद्ध शम्शेर जंगबहादुर राणाले नेपाली भिक्षु तथा श्रामणेर-हरूलाई बुद्ध धर्म प्रचार गर्न नपाइने भनी तीन दिनभित्र नेपाल छाड्नु पर्ने क्रूरतम आदेश बक्स भयो। यतिबेला भिक्षुहरूमा धर्मालोक, कर्मशील (प्रज्ञानन्द), सुबोधानन्द र प्रज्ञारश्मि तथा श्रामणेरहरूमा अग्गधम्म, कुमार (काश्यप), रत्नज्योति र प्रज्ञारस गरी जम्मा आठजना भिक्षु-श्रामणेरहरू थिए। यसरी देश निकालामा परेका भिक्षु-श्रामणेरहरू कोही कुशीनगर, कोही सारनाथ त कोही कालिम्पोंग तिर लागे।

यसै क्रममा भिक्षु प्रज्ञारश्मि सारनाथमा पुग्नुभयो। मुलगन्धकुटीको नगिचै महाबोधि सोसाइटीमा बस्दाबस्दै श्रीलंकन बौद्ध तीर्थयात्रीहरूसंगै भिक्षु प्रज्ञारश्मि श्रीलंका जानुभयो। श्रीलंकामा बसी ३ वर्ष जति बुद्ध धर्म र बौद्ध सभ्यताको अध्ययन गर्नुभयो। अनि वहाँ पुनः श्रीलंकन यात्रीहरूसंगै सारनाथ फर्किनु भयो। केही वर्ष सारनाथमा बसिसकेपछि वहाँ नेपालमा फर्किनु भई धर्म प्रचार कार्यमा संलग्न हुनुभयो। वहाँ कहिले कता कहिले कता विहारमा बस्नु हुँदै घुमक्कडको रूपमा चहार्नु भयो। वि. सं. २००० सालमा स्थापित पाटनको श्री सुमंगल विहारमा स्थायी रूपमा बस्नु भई सुमंगल विहारको उत्थानमा ठूलो योगदान पुऱ्याउनु भयो। पछि वहाँ वि. सं. २०२० सालमा काठमाडौंको गण-

Downloaded from http://dhamma.digital

महाविहार स्थापना भएपछि त्यहीं बस्नु भयो । यही विहार वहाँको मरणासन्न अवस्थासम्मको विहार हुनपुग्यो ।

गणमहाविहारमा स्थायी रूपले बसिसकेपछि वहाँले नेपाल भाषामा विशाखा चरित्र, मघमानवक, कप्पिन जुजु, अनाथपिण्डिक, माँ-बौ सेवा, शीलव जातक, बुद्धया अमृतोपदेश आदि ग्रन्थहरू रचना गरी बुद्धधर्म र नेपाल भाषाको सेवा गर्नुभयो । वहाँ गृहस्थ उपासकोपासिकाहरू बिरामी पर्दा घर घरमा जानु भई परित्राण पाठ गर्नुमा खूब रूचिका साथ जानुहुने कुरा आज पनि उपासकोपासिकाहरू स्मरण गर्छन् ।

आखिर जीवन न हो । यसको स्वरूप के र कस्तो छ ? यसको प्रवाह-गति कहाँ र कुन बिन्दूमा रोकिन्छ ? यी सबै अनुत्तरित प्रश्नकै रूपमा हाम्रो सामू उभिएको छ । जीवन र प्रकृतिको स्वरूप करीब करीब मिल्दो जुल्दो छ । भिक्षु प्रज्ञारश्मिको उमेर पनि ढल्दै गयो, अनेक रोगले सताउन थाल्यो । बाह्य रूपमा थाहा भए अनुसार विगत २ वर्ष यतादेखि वहाँको रूप, हिंडाई र बोलाईमा ठूलो अन्तर देखा पऱ्यो । वहाँलाई रोगले नराम्रै सित सताएको आभास झल्किन्थ्यो । भिक्षुहरूका लागि असहाय, बृद्ध र रोगी अवस्थामा सेवा गर्ने व्यवस्था हुनु पर्ने थियो । तर अपशोच । अझै यसको व्यवस्था गर्ने तर्फ कसैले चासो नदिएको भान हुन्छ । जे होस् वहाँलाई आफ्नै परिवार र सुभद्रा उपासकाले ठूलो सेवा पुऱ्याएको बिर्सिनु हुँदैन ।

Downloaded from http://dhamma.digital

सब्बं अनिच्चं भने जस्तै कसैले रोकेर रोक्न नसकिने स्वभाव धर्म अनुसारले श्रृष्टि भयो कि प्रलय हुने, उत्पत्ति भयो कि विनाश हुने जस्तै ७७ वर्षको उमेरका भिक्षु प्रज्ञारश्मि महास्थविर गणमहाविहारको मरणशय्यामा अस्ति २७ कार्तिक २०५१ हरिबोधनी एकादशीको बिहान ४ बजेको पखमा वहाँले मरण धर्मलाई साक्षात्कार गर्नु भयो। यसरी उच्च रक्तचाप र हृदयरोगका कारण संस्कारको गति टुट्ने बित्तिकै अनिश्चित जीवन समाप्त भई निश्चित मृत्युमा पुग्नु भयो। ऐतिहासिक एवं नेपालमा जेष्ठ भिक्षुहरू मध्ये एक भिक्षु वहाँ भिक्षु प्रज्ञारश्मि महास्थविरको भौतिक देह समाप्त भएपनि वहाँको संस्मरण सदा पर्यन्त रहिरहने नै छ।

[अखिल नेपाल भिक्षु महासंघद्वारा प्रकाशित "बुलेटीन" १/३ बाट साभार]

Downloaded from http://dhamma.digital

भिक्षु प्रज्ञारश्मि महास्थविर

(स्व. भिक्षु प्रज्ञारश्मि महास्थविर)

पूज्य प्रज्ञारश्मि महास्थविर नेपालया पूर्वाञ्चल क्षेत्रया कोशी अञ्चल अन्तर्गत पूर्व ४ नम्बर भोजपुर जिलाय् भोजपुर बजारया टक्सार टोले विक्रम सम्बत् १९७३ साल आश्वीन शुक्ल एकादशी खुनु जन्म जुया बिज्याम्ह खः। वसपोलया कुल यल दे, अर्थात् ललितपतन नगरया प्रसिद्धगु विद्याधरसंस्कारित यशोधरा महाविहार (बूबहाः) संघया अन्तर्गतगु पद्मावति विहार (नःबहाः) खलः खः। वसपोलपिं भोजपुरे सरकारया पाखें टक्सार तया गोध्यबा टक चिनेगु ज्याया निंतिं थःगु व्यवसाय थँकःमि ज्याया सिलसिलाय् यल देशं भोजपुर खिखामाछा पाखे बिज्याःगु खः। वसपोलया अबु श्री बुद्धिराज शाक्य तथा माँ बालकुमारी शाक्यया खुम्ह सन्तान दु। स्वम्ह दाजुकिजापिं व स्वम्ह तःक्येहें मध्ये वसपोल दातिम्ह काय् अले स्वम्ह तताया किजा खः।

Downloaded from http://dhamma.digital

वसपोलं बाल्यकाले अन आ: थनथें स्कूलत मदुगु उकीसनं भोजपुरथेंजा:गु दुर्गम पहाडी क्षेत्र जूगुलि थ:गु छें हे ककापिनिपाखें हे थ:गु व्यवसाययात मा:गु साधारण शिक्षा प्राप्तयाना बिज्यात। मचां निसें हे थ: अबु बाज्यापिं धार्मिक प्रवृत्तिपिं जूगु व थ: नं धर्मपाखे मन क्वछूम्ह जूगुलिं भोजपुरे गुबले सत्वधर्मया प्रचार जुल अबले निसें हे वसपोल नं चक्रधन व कान्छा, (वर्तमान संघनायक भिक्षु शाक्यानन्द महास्थविर व भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविरपिं) ल्यूल्यू धारणी स्तोत्र पाठ पूजा यायेगुली ब्वति काइम्ह जुल। वथें हे १३ दँया उमेरय् अन सर्वार्थसिद्ध प्याखँ स्यंबले वसपोल प्याखँया मू नायिका यशोधराया मुख्यम्ह सखि मनोहराया अभिनय याइम्ह जुया उगु प्याखनय् ब्वति कया बिज्यात।

लिपा पूज्य शाक्यानन्द भन्ते गृहत्यागयाना बिज्या:गु व भोजपुरे भिक्षु महाप्रज्ञा व नवयुवक श्रामणेर अमृतानन्दया साहसिक त्यागमय जीवन खना सर्वार्थसिद्ध प्याखनं ब्यूगु वैराग्यं ब्वलना सुबोधानन्द भन्ते नाप नापं हे वसपोल नं गृहत्यागयाना प्रव्रज्याया निंतिं प्याहाँ बिज्यात। भोजपुरं वसपोल कालिम्पोंग बिज्याना महाप्रज्ञा भन्तेयाथाय् वना १९९६ साल बैशाख पुन्ही खुनु कालिम्पोंगया प्रज्ञाचैत्य विहारे वसपोलयाके प्रव्रज्या दीक्षा कया थ:गु गृहस्थीया गजराज नाँ परिवर्तन याना प्रज्ञारश्मि नामं प्रव्रजित जुया बिज्यात।

Downloaded from http://dhamma.digital

अनं लिपा वसपोलयात छुं समय प्रारम्भिक शिक्षा बीधुंका पालि भाषा व बुद्धधर्म अध्ययन यायेत पूज्य महाप्रज्ञा भन्ते नं वर्तमान पूर्वी बंगालया चटगांव छोया बिज्यात। चटगांवया विहारे खुलाति च्वना बिज्याःबले वसपोलयात हाकुगु ज्वरं दुःख बिल। थुगु खबर शाक्यानन्द भन्ते पाखें सीका थःगु छेंया ककापिसं माःगु लँखर्च बियाछ्वया कालिम्पोंगे ब्किेयात। कालिम्पोंगे उपचारयाना ल्वय् लाय्-धुंसेंलि हानं थःगु पूर्वलक्षित शिक्षा हासिल यायेगु निंतिं अनं श्रीलंका बिज्याना अनया सापुगोड पिरिवेण (मातर) स बुद्धधर्मया शिक्षा व पालिभाषा अध्ययन याना बिज्यात। श्रीलंकां ल्याहां बिज्याना वसपोल न्हापां काठमाडौंया किण्डोल विहारे च्वना बिज्यात। अन छुं समय तक च्वना लिपा उपसम्पन्न जुइया निंतिं वसपोल हानं भारतया सारनाथे बिज्यात।

बुद्ध सम्बत् २४८७ ईसवी १९४३ बिक्रम सम्बत् २००० साले वसपोलं सारनाथया बर्मी विहारे ऊ. चन्द्रमणि महास्थविरया उपाध्यायत्वे उपसम्पदा प्राप्तयाना बिज्यात। अबले १९ म्ह कारकसंघपिं दुगु जुल। उपसम्पदा दाता श्रीसाहु मणिहर्ष ज्योति कंसाकार जुयादिल।

उपसम्पन्न जुया वसपोल नेपाले ल्याहाँ बिज्याना भोजपुरे छुं समय च्वना काठमाडौं ल्याहाँ बिज्यात। अबले हे नेपाले बुद्धधर्म प्रचार जूगु सहयाये मफुपिसं अनेक षड्यन्त्र याना अबलेया प्राइमिनिष्टर जुद्धसम्शेरं भिक्षुपिन्त बुद्धया

Downloaded from http://dhamma.digital

जन्मभूमि नेपालं पितिना बिल । थुगु निर्वासने लाःपिं च्याम्ह भिक्षुपिं मध्ये वसपोल नं छम्ह जूगुलिं नेपाः दुहांवया गुलिचां मदुवं थः नं निर्वासित जुया नेपालं पिहांवने माल ।

छुं दँ विदेशे च्वना हानं बुद्धधर्म अध्ययन याना पूज्य अमृतानन्द भन्तेया कुतलं श्रीलंकाया नारद महास्थविर सहितगु धर्मदूत मण्डलया सक्रियतां याना तत्कालीन प्राइ-मिनिष्टर पद्म सम्शेरं बुद्धया जन्मभूमि जुयाच्वंगु नेपाःया भिक्षुपिन्त नेपाले बुद्धधर्म प्रचार यायेत स्वतन्त्रता बिसेंलि वसपोल हानं नेपाले ल्याहाँ बिज्याना धर्म प्रचारे संलग्न जुया बिज्यात ।

वसपोलया धर्म देशना यायेगुया अतिरिक्त विहार निर्माण यायेगु, महापरित्राण पाठ यायेगु, व महापरित्राण पाठ याकीपिन्त ग्वाहालि यायेगु, अले बुद्ध धर्मया सफूत थःगु भाषां च्वया प्रचार यायेगु व फुथें सफू पिकाइपित दाताजुया दाता मालाबीगु अभिरुचि दुगु कारणं याना वसपोल थुपिं प्यंगुलि क्षेत्रय् न्ह्यां बिज्यात

दकले न्हापां वसपोल यलया श्रीसुमंगल विहारे च्वना बिज्यात । अन विरोधीपिसं अप्वः हायक:ब:गुलिं किण्डोल विहारे च्वं बिज्यात । अनं लिपा यम्पिविहार (ईवही) या श्री बाबुकाली शाक्य व श्री आशाराम शाक्यपिनि अनुरोधे यम्पि विहारे च्वना बिज्यात । अन वसपोलं स्थानीय बाला-इपिन्त क:घाःना धर्मदेशना द्वारा प्रभावित याना अन अनकः

Downloaded from http://dhamma.digital

जुयाच्वंगु विहारे छचालं पःखालं चाहुइका सुरक्षितयाना विहारे प्रत्येक अष्टमी, पुन्ही, अमाइ व संल्हूबले बुद्धपूजा व धर्मदेशनाया कार्यक्रम संचालन याना बिज्यात ।

वसपोलया धर्म प्रचारया प्रभावं वसपोल यम्पिविहारे च्वना बिज्याःसां लुँखुसिया श्रीसुमंगल विहार (यंगःबहा) या निर्माण कार्ये नं ब्वति कया बिज्यानाच्वन । फल स्वरूप २०१० सालं श्री सुमंगल बौद्ध संघ स्थापना जूबले विहारया नायक पूज्य संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरया नायकत्वे उगु संघया सचिव जुया वसपोल भन्तेयात ग्वहालि याना बिज्यात ।

भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरं श्री सुमंगल बिहार तोता बिज्यासेंलि अनया दातापिं व उपासकपिसं वसपोलयात हे यम्पिविहारं सुमंगल विहारे आमन्त्रण याना स्थायी रूपं च्वनेत ब्वनाहल । वसपोलं थ्व हे विहारे च्वना अनया उपासकपिं नाप माःगु सहयोग कया विहार निर्माण याना बिज्यात । नाप नापं धर्मदेशनाया अतिरिक्त उपत्यकाया दुने न्ह्याथाय् न्ह्याम्ह्सिया महापरित्राण पाठ जूसां वसपोल न्हापालाक बिज्याना मण्डपया प्रबन्ध यायेगु व अन च्वंपिं दातापिन्त माःगु निर्देशन बीगु आदि याना बिज्याइगु जुयाच्वन । थुजागु ग्वाहालि उपत्यकाय् जक मखु उपत्यकां पिने नं पाल्पा, तानसेन व भोजपुर थ्यंक नं महापरित्राण पाठ जुइबले आपायाना वसपोल फत्तले थः हे न्हापालाक बिज्याना उपासकपिन्त निर्देशन बिया ग्वाहालि याना बिज्याइगु खः ।

Downloaded from http://dhamma.digital

थ्व हे कारणं याना नं वसपोलयात सकसिनं नं सल्हाब्याःम्ह, खँल्हाय् अःपुम्ह, भ्यलेबूम्ह भन्तेया रूपे म्हस्यू ।

छको नेपाले प्रजातन्त्र वये न्ह्यो महाप्रज्ञा भन्ते गुप्त रूपं काठमाडौं उपत्यकाय् बिज्यात । अबले वसपोलयात ब्वना पूज्य प्रज्ञारश्मि भन्ते त्रिशुली बिज्यात । उबले त्रिशुली छुं विहार मदुनि । उकिं वसपोलपिन्त थ्व पंक्तिया लेखकं थःगु छें हे स्वागत याना बिज्याकल । अन स्वन्हु तक च्वना वसपोल महाप्रज्ञा भन्ते नं अन च्वंपिन्त धार्मिक प्रवचन याना बिज्यात । वसपोलया प्रवचनं अन च्वंपि उपासक उपासिकापिं मध्ये विशेष याना श्री बेखारत्न शाक्य व स्वयं थ्व पंक्तिया लेखकया माँ–बौपिं अले आशाकाजी शाक्यपिन्त तःसतं प्रभावित यानाबिल । अन प्रज्ञारश्मि भन्तेनं वसपोलया सेवाया अतिरिक्त स्थानीय उपासकपिनि मने बुद्धधर्मया विषये शंका जुयाच्वंगुयात भन्ते नाप स्वापूतया शंका समाधान याका बीगुली यक्वं ग्वाहालि याना बिज्यात ।

वथें हे वसपोलं सुगतपुर विहार निर्माण जुसेंलि २००९ सालं विहार संघदान पलिस्था कार्य जूबले विहारया संस्थापक भिक्षु धम्मालोक महास्थविर कारणवश उपस्थित जुइ मफुगु व विहारया संघदान कार्य नं याय् हे माःगु जूगुलिं धम्मालोक भन्तेया निर्देशन अनुसार पूज्य प्रज्ञानन्द महास्थविर सहित भिक्षुसंघपिं ब्वना त्रिशुली बिज्याना संघदान कार्य पुवंकेगु विशेष अभिभार वसपोलं हे कया त्रिशुली च्वंपि उपासक उपासिकापिन्त ग्वाहालि बिया पुवंका बिज्यात ।

Downloaded from http://dhamma.digital

वथें हे छको त्रिशुलीया दिवंगत साहु केशरिदासया धर्मपत्नी गणेशमाया तथा मिश्री अमात्यपिंसं नानीमाया (साहिली) उपासिकाया प्रेरणां सुगतपुर विहारे नित्यपूजा यायेया निंति जग्गा छकू भिक्षुसंघे प्रदान याना दीबले नं वसपोल प्रज्ञारश्मि भन्तेनं हे संघया प्रतिनिधित्व याना दान ग्रहण याना दाताया इच्छा पुवंका बिज्यात। थुगु जग्गा आःतकं नं सुगत बौद्ध मण्डलया नामे लालपूर्जा जुया विहारयात आयस्ता वयावं च्वंगु दु।

हानं वि. सं. २०३१ सालं त्रिशुली श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवया शुभ राज्याभिषेकया उपलक्षे देशे शान्ति शुभ कामना याना सामुहिक महापरित्राण पाठ याकेगु निंति सुगत बौद्ध मण्डलया पाखें भिक्षुसंघे प्रार्थना जुल। अबले नं वसपोल हे मण्डपया साथे बिज्याना मण्डप आदिया व्यवस्थाया नाप नापं अनया नैवासिक भिक्षु मेघंकर व दातापिन्त माःमाःगु सल्हा व सहयोग बिया महापरित्राण पाठ सम्पन्न जुइका बिज्यात। उकीसनं न्हेन्हु न्ह्यो हे पूज्य ज्ञानपूर्णिक भन्तेद्वारा जूगु महापरित्राण सम्बन्धी धर्मदेशना व काठमाडौंया अन्नपूर्ण ज्ञानमाला, स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन व लोकदर्शन बज्राचार्यपिं सहित पूज्य भिक्षु महासंघ उगु महपरित्राण पाठ तसःतं भव्य जुइका बिल।

वसपोलं उपासक उपासिकापिन्त धर्मया खँ थुइका बोत बुद्धधर्मया सार सारगु विषया अतिरिक्त सरल सरलगु

Downloaded from http://dhamma.digital

जातक बाखँ व अट्ठकाया बाखँत च्वया वितरण याना बिज्याइगु । वय्‌ हे ज्ञानमाला भजनया निर्ति वयँ इलेविलें जुइगु बुद्धजयन्ती व विभिन्न पत्रिकायात नं बुद्धधर्मया ज्ञानं जायाच्वंगु म्यँत च्वया नेपाल भाषा व नेपाली भाषाया साहित्य क्षेत्रय् नं यक्वं ग्वाहालि याना बिज्यागु दु । थौं वसपोलं च्वया बिज्यागु सफूत जक नं ११ गू प्रकाशित जुइ धुंकूगु दु ।

उगिं थथे खः—

१. विशाखा-चरित
२. बुद्ध-धर्मया मूलँपु
३. मघ मानवक
४. अनाथपिण्डिक
५. महाकप्पिन
६. शीलव जातक
७. माता पिता सेवा
८. बौद्धधर्मया रूपरेखा
९. बन्धुल मल्लिका
१०. बुद्धया अमृतोपदेश
११. आर्य अष्टांगिक मार्ग (प्रथम, द्वितीय संस्करण)

थुकथं वसपोलं धार्मिक क्षेत्रे व बौद्ध साहित्य क्षेत्रे सेवा याना च्वंच्वं लिपा उमेर बितेजुया वसेंलि न्हापांनिसें

Downloaded from http://dhamma.digital

नापनापं धार्मिक ज्याय् खँय् सहभागी जुया च्वंम्ह भिक्षु सुबोधानन्द भन्ते च्वना बिज्यागु गणमहाविहारे हे वसपोल नं थिस्रं च्वना बिज्यात। अन च्वना च्वच्वं हे वसपोलयात रक्तचापया रोगं आक्रमण यात। अनेक उपचारया बलं वसपोल हानं छकः सकभनं विहार विहारे बिज्याना पुलांगु खँत लुमंकुं लुमंकुं सकलें नापलाय्गु याना बिज्याय्गु शुरु याना बिज्यात। तर अफशोच, २०५१ सालया गुँलांनिसें वसपोलयात हानं रोगं क्वत्यल। वसपोलयात उपचारया निंतिं वसपोलया किजा हेमबहादुर शाक्यपिसं थःगु छें काठमाडौंया सिफलया हाकुतांस बिज्याकल। अनं अस्पताले यंका उपचार यासां चिकं फूगु मत क्रमशः बुलुया बनीथें वसपोलया आयु नं फुना वंगुलिं २०५१ साल कार्तिक २७ गतेया सुथसिया ४ ताःइले पाखे वसपोलं नं थःगु नश्वर शरीरयात त्यागयाना दिवंगत जुया बिज्यात। अनंलि वसपोलया पार्थिव शरीरयात गणमहाविहारे यंका भिक्षु संघपाखें माःगु अन्तिम संस्कारया निंतिं सकल भिक्षु, अनागारिका, उपासक व उपासिकापिं मुना माःगु पाठ पूजा क्वचाय्का भव्यं शवयात्रा याना स्वयम्भूया दिपे भिक्षुसंघ व परिवारया सदस्यपिनि पाखें नं दीपदानयाना अग्नि संस्कार जुल।

थौं वसपोलन भीगु न्ह्योने मदुसां वसपोलं ग्वाहालि बिया निर्माण जुयाच्वंगु थायत स्वेगु दनि, वसपोलया ग्वाहालि न्याय्कातःगु महापरित्राण पाठया सफलताया

Downloaded from http://dhamma.digital

संस्मरणया धलः दनि । वसपोलया उपदेशं प्रभाबित उपासकोपासिकापिं दनि अले दनि वसपोलं च्वया बिज्यागु धार्मिक सफूत ।

थ्व हे कीर्ति चिरस्थाइ याय्‌गु वसपोलयात श्रद्धाञ्जलि अर्पण याय्‌गु खः । वसपोलयात अनुस्मरण याना थःम्हं यानागु पुण्यदान याय्‌गु हे कृतज्ञता देछाय्‌गु खः । उकिं थुगु कृतज्ञता रूपी पुण्य वसपोलयात प्राप्त जुइमा धका श्रद्धाञ्जलि देछाया च्वना । नापनापं सद्धर्म चिरस्थाई जुइमा धका आशिका याना ।

निब्बाणस्स पच्चयो होतु ।

– धर्मरत्न शाक्य (त्रिशुली)
झातपोल, ताजाकः, यल

Downloaded from http://dhamma.digital

प्रज्ञारश्मि भन्ते नं मंत

"प्रज्ञारश्मि भन्ते मंत हँ" जि सुथसिया प्यताः– त्याति इलय् न्यना। चच्छिया लासाय् बल्ल क्वःकू याना छघौत्याति न्ह्यःवःगु नसँचा वये हे त्यंगु इलय् न्यना।

प्रज्ञारश्मि भन्ते नं मंत ? नेपालय् हानं छको स्थविरवाद बुद्धशासनय् भिक्षु जुया स्थविरबाद बुद्धधर्म प्रचार प्रसारय् थःत समर्पित याना बिज्याःपिं भन्तेपिं छम्हयां लिपा मेम्ह बिज्याःथें प्रज्ञारश्मि भन्ते नं बिज्यात ? पूज्यपाद संघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर बिज्यात, भिक्षु धर्मालोक महास्थविर बिज्यात, भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर बिज्यात.... जि थःम्हं मचायेक हे तहाःकेक सासः ल्हात। थ्वसपोलपिं लिसे लिसें बुद्ध शासनया ज्याय् ल्यूल्यू ज्या याना बिज्याःपिं भिक्षु रत्नज्योति महास्थविर व भिक्षु विवेकानन्द महास्थविरपिं लुमंसे वल। थ्व हे नेपाःया पुनर्जागरणया नसँचाय् भिक्षु जूपिं महापन्थ व चुल्लपन्थ भन्तेपिं लुमंसे वल। मनं धाल, आः प्रज्ञारश्मि भन्ते नं बिज्यात। म्हिगः हे तिनि, वसपोलयात धका थाइ उपासक उपासकपिसं नगर मण्डप श्रीकीर्ति विहारय् कथिन दानया इलय् ब्यूगुगु छज्वलं परिस्कार वसपोलयात बियागु खः। थ्व दान परिस्कार भिक्षु

Downloaded from http://dhamma.digital

संवेजकीर्तियात बिया धया, 'का, प्रज्ञारश्मि भन्ते मफु। वसपोलयात थ्व यंका ब्यु।"

"वसपोलं धया बिज्याःगु खः, जित नं दान बिया ह्ःसा कया हति।" – संवेजं धाल।

"थ्व हे ला धयागु। छं धाये न्ह्यवः हे जि बी धुन। का बरु, थ्व महापन्थयात नं थ्यंका ब्यु। न्ह्याथे धासां व नं थन विहारयाम्ह खः।" – जि धया।

"महापन्थ भन्ते ला लय् हे ताइका।"– संवेजं धाल।

"लय्ताइ, लय्ताः, लब्ताल ! उफ् जीवनया सलंसः द्वलंद्वः क्षणय् थथे जुइ धुंकल, जुइ नं तिनि। सुख व दुःखया माय्का तिकाय् थाज्या थायेगु हे ला मनूया कर्म खः ?"

तथागतं पाय्छिक हे मनूया स्वभावय् आज्ञा जुया बिज्यात,

"इध वस्सं वसिस्सामि, इध हेमन्त गिम्हसु।
इति बालो विचिन्तेति, अन्तरायं न बुज्झति॥"

"आः वइगु ताल्लां अन च्वं वने, अले हानं वइगु हेमन्त ऋतुइ फलानाथाय् च्वं वने– थुबले थन च्वं वने, अले हानं अन च्वं वने धका अनित्य मखंपिं ध्वाँतयेसं विचाः याना च्वनी। तर वं मस्यू, वयागु जोबनया अन्तराय गन दु, व गन ध्वांपुंक कुतुं वनीगु खः।"

थथे, अनेक थौंया झीपिं व बुद्धया उपदेश बुद्धया

Downloaded from http://dhamma.digital

उपदेशं इलेबिले कीत कसंग वंकीगु खँ लुमंका लुमंका च्वंच्वं जि गबले गण विहारय् थ्यन हे धाये मफु । विहारया लुखा चा: । विहारय् दुने थ्यनेवं झिझ्रां मिझ्रां दंथेंताल । वसपोल च्वना बिज्या:गु "श्रद्धागब्म"य् मिखा वन । वसपोलं व कोथाय् निभालय् च्वना धया बिज्या:गु खँ अथें न्ह्योने च्वं वल– "सुदर्शनं विवेकानन्दयात बांलाक हे च्वल नि ! जि सोवले जिगु बारे नं थथे सुनानं लेख च्वइ ला थें ?"

जिं न्हिला धया, "जिं च्वयेनि !"

"गन्याम्ह मां' वेचन धाये ! छ न्हापा सी ला, चनखः जि न्हापा सी ला का । छं गथे जि सोवं च्वये धका धाये फइ ?"

"अथेसा भन्ते ! जि न्हापा सीसा छपिसं च्वया बिज्याहुँ, छपिं न्हापा सीसा जिं च्वये ।"– जिं धया ।

"जिं छु छंथें उगुं थुगुं लुमंगु खँ हना च्वये सइला ? बरु जि न्हापा सीसा धाइ, छं च्वये फु ।"

"अथे ला छपिं स्वया जि हे न्हापां सी ।"

"छं धाये फु ला, छ न्हापां सी अथवा चनखः जि न्हापा सी ?"

"व ला धाये मफु । तर अथे नं जि यक्व ल्वय्‌धाना च्वना छपिं छुं ल्वय् मदुम्ह । उकिं जि हे न्हापां सी ।"

"मां' वेचन – अथे नं धाये त्यःला ? चनखः छ सी मज्यूनि । जिपिं सीसां छ चनखः सी मज्यूनि ।"

Downloaded from http://dhamma.digital

"छपिसं धयां जीगु खँ खः ला व ?"

"व ला चनखः, सब्बे सत्ता कम्मस्सका खः"

"अले छाय् ले ?"

"धयागु का । छं विवेकानन्दया बारे बांलाक च्वल ।"

"ग्व, अबले मनय् गथे खँ न्ह्यात– अबले आखः ग्वः म्वँतय् ङ्वछू वल ।"

जुरुक्क दना दुने कोथाय् बिज्यात । ल्हातय् मुसुम निगः स्वंगः तया पिहाँ बिज्यात । हानं अखवार छपाः व चक्कु छपु ज्वना पिने निभालय् बिज्यात । जि नं लिस्सें पिने वया । चक्कुंति मुसुम ताना बिज्यात, अले धया बिज्यात, "ना ज्यामिर न । साब साः । थनयागु मखु थ्व । नया स्व, गय्च्वंक साः ।"

अथेक्क स्वया– ज्यामीर ? म्हासुसे, ह्याउँ ह्याउँ धाः । रस झ्वाररर झ्वाररर हे वः । नया स्वया, धात्थें साः खनि । मती वन, ज्यामिर धयागु साब साःगु, तिखगु रसदार फल हे खः खनि ।

जिगु मनया खँधाः दित । जिगु म्ह सन ।

जि थुखे कोथाय् वया । गण महाविहारया लुखा सिथसं च्वंगु विहारया पश्चिम पाखे च्वंगु कोथाय् फेतुना । थ्व कोथाय् न्हापा जि च्वनेगु खः । जि च्वने न्ह्यो तःदँ तक वसपोल हे थन च्वना बिज्यागु खः । अबले जि गण महा-विहारया पूर्वोत्तर कुने च्वंगु कोथाय् च्वं च्वनागु । छन्हु

Downloaded from http://dhamma.digital

खँया खँय् वसपोलं पूर्वोत्तरया कोथा येका बिज्यात । जि नं खँया खँय् वसपोल च्वना बिज्या:गु कोथा येका । खँया खँ, घात्थें हे जुल । निम्हसिया च्वने कोथा उघ्रिमे हिलाबुला याना । सामान उखें थुखे, थुखें उखे ल्हया । सुबोधानन्द भन्ते छम्हसिया जिमि कोथा हिलाबुलाय् सना च्वंगु खना न्हिला च्वना बिज्यात । घात्थें थ्व कोथा हिलाबुला जुसें निसें वसपोल अन्तिम इलय् तकं अन हे अथवा थन हे कोथाय् च्वना बिज्यात । छुं ई लिपा जि नं क्यपुली च्वं वना । मच्वंसां थन हे अथवा अन हे जि च्वनेगु कोथा जुया च्वन । व का, जिगु संकलन- पुलाँ पुलाँगु पुरातात्त्विक महत्वया बाकूबिकू नं आः तकं थन दनि । जिगु मास्टर डिग्रीया पोशाकया किपा नं दनि । अतीतया लुमंती दुना मिखा कना छचालं स्वया । अले वर्तमानया धरातलय् वया जि थ:त धया, टेलिफोन याये माल । आनन्दकुटी, शाक्यसिंह विहारय्, बौद्ध समकृत विहारय्, मणिमण्डप विहारय्, विश्वशान्ति विहारय् फोन याना । वसपोलया स्वजन परिजनपिंत फोन याना । अले हानं बुद्ध भगवानया न्ह्योने सुखू लाया लासा लायेके बिया । गण महाविहारया सत्तीपिं व कत्तीपिं उपासक उपासिकापिंत फोन याना । सिफलं वसपोलया निष्प्राण शरीर हल । लासाय् गोतुकल । जिगु मन छको ज्य:थें जुल । मिखा फुति याये लोमन । गथें तुति तिल्लाप्प्यंगु जुइ ? गथे म्हुतु अथें कमत्तिक्क वांखाया च्वंगु ? पलख त्वल्हे चाये धुंका जि धया, म्हुतु छको कत्तिके माल । शायद वसपोलया काय्चां

Downloaded from http://dhamma.digital

म्हुतु कत्तिकेत कुतः यात । म्हुतु वांऽमखात । ख्वाः स्वस्वं जिगु मिखाय् लुल, यलया यंगः बहाः । उत्तर पाखेया छतं जाःगु विहारया कोथां वसपोल पिहाँ बिज्यात । तुइसे च्वंगु ख्वाः । म्हुतु च्वका भतिचा थहाँ वः । म्हासुसे यच्चुसे च्वंगु रेशमया गाचां न्यया: बिज्याःगु । वसपोलं अबले शील-प्रार्थना याका बिज्याइगु जित यः । तर लिपा स्वलाति लिपा चिकुलां वसपोलयात जि मखं । न्यनाबले लिसः ब्यूगु खः– क्वःने बिज्यात । तर अबले जि क्वःने बिज्यात धयागु मस्यू । जिगु मानस संसारय् जिगु ज्ञानय् अबले क्वःने धयागु मंगः बजार स्वया भतिचा उखे खः । लिपा वसपोलयाके न्यना, "छपिं क्वःने बिज्यात धाःगु । क्वःने वनेत गुलि न्यासि वनेमाः ?"

"छं क्वःने धयागु मस्यू ला ? चनखः क्वःने धयागु हिन्दुस्तान खः । न्यासि वना नं मोटरय् च्वनेमाः रेलय् च्वनेमाः । क्वःने मवंकं लुम्बिनी, बुद्धगया, सारनाथ व कुशीनगर धयागु थ्यनी मखु ।"

जि न्यना च्वना । शायद वसपोलं जिगु ख्वालय् जिज्ञाशा खल । जित तस्बीर क्यना क्यना धया बिज्याःगु आःतकं लुमं । जि न्हापां वसपोल पाखें हे लुम्बिनी, बुद्धगया, सारनाथ व कुशीनगर बारे खँ थुल । अबले जिगु मनय् लूगु बौद्ध संवेजनीय स्थान सिंहदरवार (पिने छको खनागु) थें जुइथें ताल । जि अबले छु स्यू धका– लुम्बिनी, बुद्धगया, सारनाथ व कुशीनगर थःथः कथंया विहार खः, जंगल खः,

Downloaded from http://dhamma.digital

स्वाँया क्यब खः, विहारया अवशेष व देगः खः ! लाय्कूया छेंथें मखु ! ध्वाखाथें मखु ।

कुशीनगरय् जिगु मन चाःहिल । अनया संवेजनीय महापरिनिर्वाण मूर्ति मिखाय् लुल । बूंपि सीमाः, तर अर्हत्‌पि हानं भवचक्रय् चाःहिले म्वाःक बिज्याइ । अले भन्ते ले ? अहं, सुनानं मस्यू । गबले सदांया लागी वनेगु, गन च्वना सदांया लागी शरीर तोता वनेगु, छु जुया छु जुइवं थ्व सासः हानं दुहाँ पिहाँ जुइ फइ मखु ?– थ्वया लिसः क्वीके मदु । प्रज्ञारश्मि भन्तेया नं थ्व भतिचा अप्वया वःगु ल्वय् क्वलाइ तिनिगु मनया ल्याः दुगु खः, तर व ल्याः अथें च्वन, वसपोल सुंक बिज्यात । जि वसपोलया ख्वाः स्वया च्वने मफुत । थुखे फःहिला वया । अले वसपोलया च्वय् क्वय् मत च्याकेत धया । जित मती वन, भति तःजायेक बेंच तया उकी द्यने थ्यने माःगु । हानं मती वन, वसपोलया छ्यों फुसे पाखे बुद्ध मूर्ति छगू तये माल । अथे हे मूर्ति तये धुनेवं जित मन भतिचा याउँल । मस्यु, वसपोलयात छु जुल, जित नि, जि स्वये जितनि वसपोलयात नं याउँसे सिचुसे च्वन जुइ । उफ् गुजागु थ्व श्रद्धाया भावुकता ?

उपासक उपासिकापिं छम्ह छम्ह यायां यक्व मुन । तुयूगु भोंया ध्वाय् दयेकेगु ज्या जुल । स्वाँमाः हनेगु नि जुयावं च्वन । बौद्ध ऋण्डा नं माक्व थ्यन । पुष्प–विमान (थौंकन्हेया कूताः) छाय्‌पीगु ज्या जुल । गुलि विहारय् थ्यं लिसे "अनिच्चावत सखारा..." ब्वना च्वन । अथे थथेया

Downloaded from http://dhamma.digital

संवेगया वातावरणय् जि स्वये वसपोलया म्हस्यूपिं, वसपोलं म्हसीका त:पिं, वसपोलयात गुणं म्हसीका त:पिं सकलें सकलें धयाथें थ्यन । सुथ बंछिया ई तुरन्त हे वन । विश्वशान्ति विहार, न्हूगु बानेश्वरय् कथिन दान व विहारया वार्षिक उत्सवय् बिज्याकपिं सकल भन्तेपिं व अनागरिका अय्यापिं नं थ्यन । भन्तेपिं बिज्यायेवं वसपोलयागु अन्तिम संस्कार गन यायेगु धयागु बारे छलफल जुल । आनन्दकुटी ल्यूने दानगा:याथाय् भन्तेपिं व अय्यापिं न्हापा न्हापा अन्तिम संस्कार याइगु थासय् हे तापा:सां यंकेगु निर्णय जुल । अन्तिम संस्कारया यागाया लँपु ज्यात । थुखे भन्तेपिनि न्ह्योने हे वसपोलया झोला चायेका स्वयेगु जुल । पीद्व: व चाचू दुगु दां अन्तिम संस्कार व वसपोलया पुण्यस्मृतिस हे तुं दान प्रदान यायेगुली खर्च यायेगु निर्णय जुल । अले मेमेगु खँय्, अ. ने. भि. महासंघया निर्णय कथं लिपा ज्याखं यायेगु खँ कोजित अबले । थुबले तकं न्हिनसिया छता: थातं मयात । तापा:गु लँ चायेका अन्तिम संस्कारया यात्रा याकनं न्ह्याकल । लगं, ज्या: बहा:, भिद्यत्बा:, तहाच: जुना छावनीं स्वयम्भू ग:चा हीका अन्तिम संस्कार जुइथाय् थ्यन । जि दथुं हे न्हापां वया अन थ्यंका च्वना । सिँपचिना त:गु स्वस्वं- जीवनया अन्तिम विश्रामस्थल खनेनं जीवन हे म्हाइपुथें ताल । मसीतले सकतां मा:, थथें मा:, अथें मा: । उगु नं मा: थुगु नं मा: । उलि नं मगा: थुलि नं मगा: । बाह रे मा: मा:, अय् मा: मा: धाइगु मन । छु मा: छंत

Downloaded from http://dhamma.digital

धा ? खुयाःसां दयेकि, ख्वयाःसां दयेकि, हिचःति हायेंकाःसां दयेकि– तर थ्व संचय, थ्व जिगु छु लिसें वल ? छथाय् थ्वसपोल भन्ते नं बाखँ कना बिज्याःगु लुमन– छम्ह साधु भिक्षा फ्वं वन । छम्ह साहुं व साधुयात धाल, मखु छित जिं भिक्षा बियां जित छु दइ ?

"छित पुण्य दइ ।"

"पुण्यं छु दइ ?"

"जित ब्यूगु सिवे गुलिखे गुलिखे अप्वः छित चनखः पुण्य दइ ।"

"मदुसा छु याये ले ?"

"अथे मजूसा छित जिं छिं भिक्षा ब्यूगु सिबे सच्छिदुगं अप्वः पलिसा बी ।"

"तर महात्मा छिं थौं थन धाःगु खँ ल्वमंकूसा छु याये ले ? जित म्हमस्यू धाःसा छु याये ले ? मनूतयेसं थनया खँ थन ला धया नं मधया धाइ, कया नं मकया धाइ । परलोकया खँला क्रन्··· ।"

"ना, छित पत्याः मजूसा थ्व मुलु छपु । छुं जुया छिं दान याःगुया फल मदुसा, जिं छित म्हमस्यू धाल धाःसा अथवा दान कया नं मकया धका धाःसा थ्व मुलु छपु क्यं– जिं छित, तुरन्त लुमंके म्हसीके !" साधुं मात्र वणिक बुद्धियाम्ह साहुयात मुलु छपु बिल । साधुयात साहुं भिक्षा बिल ।

भतिचा लिपा वणिक बुद्धि चाल । चनखः वं विचाः

Downloaded from http://dhamma.digital

यात, "जि सीवं जि गथे मुलु ज्वना वने फइ ? अले थ्व मुलु ज्वना वने फइ मखुसा– व साधुयाके जिं गथे चनखः बियाया सिबे फल अप्वः मदु धका धाःवनेत प्रमाण दइ ?"

अले व वणिक बुद्धि जक दुम्ह साहुं चनखः बरोबर थथे लुमंका च्वंवले हे व साधु हानं त्वाक्क अन थ्यंकः वल । वं धाल, "अय् महात्मा ! छिं ब्यूगु थ्व मुलु जिं सीबले चनखः गथे ज्वना वये फइ ?"

साधुं धाल– "व हेला धयागु ! सीबले मुलु छपु ला छिं चनखः ज्वना वये मफुसा– थ्व थुलिमछि श्रीसम्पत्ति गथे ज्वना वये फइ ? मुलु छपु हे थः नापं यंके मफुगु जीवनय् छिं मनसे–मत्वँसे, चनखः सुयातं छुं मब्यूसे, त्यः मत्यः मधासे चनखः छिं मुं जक मुना च्वने त्यः ला ले ?"

थुजागु अनेक वसपोलया खँ लुमंका– दथुइ दथुइ अन माःमाःगु अग्निसंस्कारया ताःलाकेगु जुया च्वच्वं वसपोल प्रज्ञारश्मि भन्ते अन थ्यंके हल । जिगु मनया खँ अथें दिना वन– जि मचायेक मृत्यु संस्कार विधि न्ह्याके पाखे जित न्ह्याका यंकल । शील प्रार्थना जुल । मरणानुस्सति परित्त संझायना भिक्षु महासंघ पाखें जुल । तुयूगु कापः मत्तक्कवत्थ भिक्षु संघयात दान बिल । वसपोलया रोगी अवस्थाय् उपस्थानय् श्रद्धा व श्रम देछाःम्ह सुभद्रां उखे लःधाः हायेका पुण्यानुमोदन यात, थुखे वसपोलया ककाया काय् कथंया किजापिं व मेमेपिं परिवारपिसं लःधाः हायेका पुण्यानुमोदन

Downloaded from http://dhamma.digital

यात । छम्ह मय्‌जु शायद वसपोलया म्ह्याय्‌चा वा भिंचा जक हूहू ख्वया च्वन । पूज्य अनिरुद्ध महास्थविर, पूज्य सुबोधानन्द महास्थविर, पूज्य बुद्धघोष महास्थविर, पूज्य महानाम महास्थविर व पूज्य कुमार काश्यप महास्थविरं भिक्षु महासंघया प्रतिनिधित्व याना मेपिं वसपोलया स्वजन-पिसं पाःलाकं अग्निसंस्कारया निंतिं सिँपँय्‌ मिं थीका बिज्यात । मिच्याःथें कुं नं आकाशय्‌ थाहाँ वन– थुखे भिक्षु महासंघपिसं ब्वना च्वना बिज्याःगु ।

"अनिच्चावत संखारा, उपाद वय धम्मिनो ।
उपज्जित्वा निरुज्झन्ति, तेसंवूप समो सुखो ।"

नं थ्वयावं च्वन– सः च्वय्‌ व जवं खवं वातावरणय्‌ न्यना वनावं च्वन । थ्व संस्कार अनित्यया परमसत्य सुनानं मखंगु सः– न्ह्यपनं नं तायेके मफयेक अमर यथार्थताय्‌ दुग्यना दुबिनावं वना च्वन । अन हे न्हाय्‌कनेथें छर्ल्लंग खने दयावं च्वन– वसपोल नं मंत, वसपोलया लिपा वसपोल नं मंत, व नं मंत, थ्व नं मंत पूज्य प्रज्ञारश्मि भन्ते नं मंत !

अले छन्हु धाइ तिनि जि नं मंत– थ्व मंत धका व मंत धका च्वया च्वनाम्ह जि भिक्षु सुदर्शन नं मंत !

– **भिक्षु सुदर्शन**

***

Downloaded from http://dhamma.digital

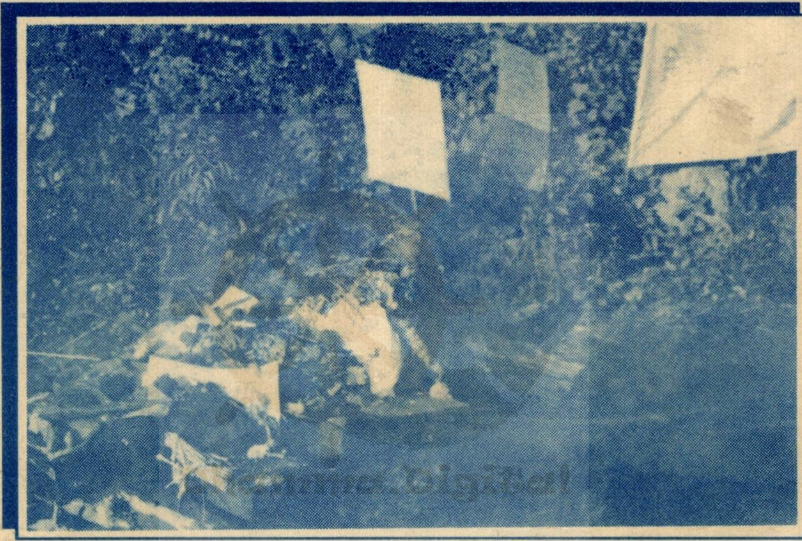

भिक्षु प्रज्ञारश्मि महास्थविरको अग्निसंस्कार

मुद्रक : नेपाल प्रेस, शुक्रपथ, काठमाडौं, फोन: २२ १० ३२
Downloaded from http://dhamma.digital